

Ale tomu není tak, jak řečeno. Že léčení diathermickým přístrojem znamená ohrožení zdraví, naprosto neplyne z posudku znalce. Žalobkyně netvrdila, že se reflexivním činem pokusila odstranit olověné plotny a také to by neznamenal zavinění žalovaných, byla-li řádně poučena, že se má proti pálení přístrojem dovolati pomoci ošetřovatelky. Toho poučení se jí podle zjištění dostalo. Správný jest tedy úsudek, že své zranění si způsobila vlastní vinou.

Čís. 15585.

Právní povaha soudního smíru.

Závazek rukojmí zaručivšího se za splnění vyrovnací kvoty nezaniká zásadně tím, že vyrovnací věřitel ujednal s vyrovnacím dlužníkem soudní smír o pohledávce obživlé pro nesplnění vyrovnání.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv I 2786/34.)

Žalující tvrdí, že se žalovaný zaručil jako rukojmí a plátce za vyrovnací kvotu dlužníka Františka K-a, domáhá se na žalovaném z tohoto důvodu části vyrovnací kvoty, jež jí (jejímu postupiteli) nebyla dosud zaplacená. Proti žalobě namítl žalovaný, že původní jeho rukojemský závazek zanikl tím, že firma (postupitelka) žalovala vyrovnacího dlužníka o zaplacení zbytku celé pohledávky z důvodu nesplnění vyrovnání a dojednala s ním soudní smír, podle něhož se žalovaný vyrovnací dlužník zavázal zaplatiti na celou pohledávku (§ 57 vyr. ř. z roku 1914) určitou částku. N i ž š í s o u d y zamítly žalobu.

N e j v y š š í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Jde jen o to, zda soudním smírem zanikl rukojemský závazek žalovaného. Soudní smír (§ 204 c. ř. s.) jest smlouvou uzavřenou mezi stranami sporu. Jím se upravuje sporný nárok a ukončuje se spor, takže vyžaduje sice po formální stránce určité procesní předpoklady a má také určité procesní důsledky, zejména nastupuje na místo rozsudku a tvoří exekuční titul; ale s hmotněprávního hlediska platí i pro soudní smír, pokud jest narovnáním, všechny předpoklady narovnání podle § 1380 obč. zák. a platí o něm také předpisy §§ 1381 až 1391 obč. zák. Narovnání jest ovšem v § 1380 obč. zák. uvedeno jako »smlouva o obnovu«, tedy jako druh novace, avšak z § 1379 obč. zák. plyne, že každý smír, byť i byl tak pojmenován, nemusí býti novací, neboť se tam praví, že zevrubnější ustanovení o tom, kdo, kdy a jakým způsobem má býti již stávající závazek splněn, jakož i jiná vedlejší ustanovení, jimiž nenastává změna co do hlavního předmětu anebo právního důvodu, nesluší pokládati za smlouvu o obnovu, stejně jako pouhé vystavení no-

vého dlužního úpisu anebo příslušné jiné listiny. Nutným předpokladem novace jest proto mimo jiné úmysl stran, aby uskutečněním nového závazku zanikl starý hlavní závazek, což plyne ze slov § 1375 obč. zák.: »věřitel a dlužník mají na vůli změnití...« (srov. rozhodnutí č. 11759 Sb. n. s.). Jest proto podle okolností jednotlivého případu posouditi, zdali uzavřený soudní smír jest novací podle § 1376 obč. zák. nebo ne. Takový úmysl však v soudním smíru, o nějž tu jde, výslovně projeven nebyl a ani mlčky se tak nestalo (§ 863 obč. zák.). Úmysl ten předpokládá, aby byl podle § 1376 obč. zák. změněn právní důvod anebo hlavní předmět pohledávky. Právní důvod tu změněn nebyl, neboť i když vyrovnací dlužník jest podle § 53 vyr. ř. zproštěn závazku nahraditi věřitelům schodek, který utrpěli vyrovnáním, jest to jen podmíněčné zproštění, závislé na tom, splní-li vyrovnání zavčas a plně (§ 57 vyr. ř. v doslovu čl. III zák. č. 99/23 Sb. z. a n.). Nebyla-li tato podmínka splněna, obživne pohledávka v plné výši sama sebou, což značí, že se podmíněná pohledávka samovolně změnila v pohledávku nepodmíněnou. Soudním smírem byl tedy jen stvrzen stávající již závazek vyrovnacího dlužníka a má proto tento soudní smír obdobný účinek jako rozsudek. Ani hlavní předmět pohledávky se nezměnil. Neboť změna hlavního předmětu nastává tehdy, když nastupuje podstatně něco jiného na místě původního předmětu (srovnej také Klang sv. IV, str. 269, Ehrenzweig 1928, sv. II/1, str. 359, Sedláček, Oblig. pr. 1924, str. 230, bod 542 a jiné). Změna musí býti tedy v druhu předmětu, nikoli v míře nebo způsobu plnění. Není proto v souzeném případě soudní smír novací ve smyslu § 1376 obč. zák. a jest jej posuzovati podle předpisů o narovnání, tudíž v otázce rukojemství podle § 1390 obč. zák., jenž praví, že rukojemství a zástavy, které byly dány k zajištění celého sporného práva, lpí také na oné části, která byla ustanovena narovnáním. Tím není řečeno, že rukojemství a zástava nezaniká jen tehdy, když porovnaná částka jest menší než částka, za kterou ručí rukojemství nebo zástava. Neboť ustanovení ono vyslovuje pouze zásadu, že narovnání (smír) nemůže býti na škodu třetím osobám, pokud nepřivolily k narovnání, čili že jim nemůže býti uloženo větší břemeno, nežli původně převzali. Není proto vyloučeno, aby rukojemství trvalo dále, i když hlavní dlužník převzal smírem s věřitelem ujednaným větší závazek nežli závazek, za nějž ručí rukojmí. Než, nehledíc k tomu, není soudní smír v tomto případě žalovanému vůbec na újmu. Neboť v době, kdy žalovaný převzal ručení za vyrovnací kvoty, musilo mu býti přece známo, že podle zákona jest vyrovnací dlužník jen podmíněčně zproštěn zaplatiti schodek, který věřitelé utrpí vyrovnáním, a musil proto již tehdy předvídati, že věřitelé mohou vymáhati plné pohledávky, nebude-li vyrovnání plně a zavčas splněno. Žalovaný mohl tomu dokonce sám zabrániti, kdyby se byl o včasné plnění staral. Nezaniklo tudíž jeho ručení za zaplacení vyrovnacích kvot. Poněvadž nižší soudy vycházejíce z jiného právního názoru neprovedly důkazy a nezjistily výši žalované pohledávky, byly jejich rozsudky zrušeny.